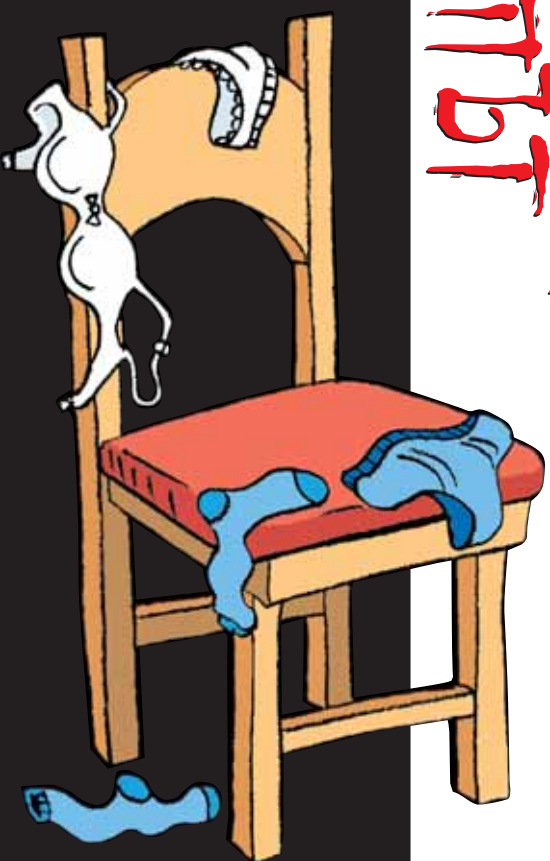

ЗАБОУРАБАХИЯ, ТРПЕДАБАХИ
ПО ТОНОВ ТЪТ

Скъпи млади дами и господа, това, което ще прочетете, няма да ви навреди. То може само да ви бъде полезно. Ако първите стъпки в половото общуване са неправилни, грешката е трудно поправима. Ако те ви носят радост без риск, удоволствието е истинско и трайно. Всеки прави своя избор. Ние искаме да ви помогнем за най-добрия.

Добре е да знаете, че някои полово предавани инфекции (ППИ) нямат почти никакви начални симптоми. А това значи, че заразеният може дълго време да продължава да разпространява инфекцията, преди тя да бъде диагностицирана.

Нещо повече, ако не се лекуват навреме, полово предаваните инфекции могат да доведат до сериозни усложнения – възпаление на яйчниковите тръби при жените и, съответно, тестисите при мъжете и дори до стерилитет. Сигурно ви се е случвало да си зададете някой от следващите въпроси.

Ето техните максимално кратки и ясни отговори:

– Как всъщност мога да се заразя?

След полов контакт с вече заразен/а партньор/ка.

– Как да разбера, че вече съм заразен/а?

За младите господа: ако се появи зачервяване на пениса, болка при уриниране или необичайно тече-

ние. За младите дами: ако се промени влажността на вагината или се появи необичайно течение.

Ето още някои въпроси, които се отнасят основно до женската репродуктивна система – те са предизвикани от физиологичните особености на женския организъм и, надяваме се, да са важни не само за момичетата, но и за момчетата.

– Вагината на момичетата винаги е влажна, нормално ли е това?

Абсолютно, така и трябва да бъде. Стените на вагината отделят секрет. Причините за това са различни – той предпазва от инфектиране или нараняване, улеснява и половия акт.

– А може ли този секрет да се променя и в други случаи – освен при заразяване с полово преносими инфекции?

Ако момичетата се следят редовно, ще забележат, че при различните фази на менструалния цикъл това течение се усеща по различен начин. Променя се в зависимост от възрастта, при бременност, при приемане на контрацептивни таблетки и др. През повечето дни вагиналната течност е млечнобяла, тя засъхва по бельото като бяла или жълтеникава следа. Две седмици преди поредната менструация секретът намалява, непосредствено преди нея обаче може да се увеличи и сгъсти, да придобие слаба миризма.

– А по какво момичетата да разберат, че вагиналният им секрет не е нормален?

Ако забележат някой от следните симптоми:

- течението е по-обилно от обикновено и не е млечнобяло;
- има силна неприятна миризма;
- усещат сърбеж;
- зачервяване около/във вагината или уретрата;
- болка при миене;
- кожен обрив около вагината или уретрата.

Консултацията със специалист е задължителна.

Ето и някои по-подробни обяснения за най-разпространените половопредавани инфекции.

ГОНОРЕЯ

Три мъжете гонорейта се проявява като жълто или зеленикаво гнойно течение. Засяга лигавицата на уретрата (канала, по който преминава урината). Предизвиква усещане за парене при уриниране. При жените е засегната лигавицата на маточната шийка, наблюдава се същото течение. Обикновено симптомите се проявяват 3 до 5 дни след инфектирането, понякога обаче и по-късно. Добре е да знаете още, че при една пета от заразените мъже и при половината от заразените жени в началото няма видими симптоми. Ако не се лекува своевременно, гонорейта може да доведе до сериозни последствия – възпаление на яйчниковите тръби при жените, възпаление на уретрата или тестисите при мъжете. Диагноза – чрез микроскопско изследване на уретрален и цервикален секрет (секрет от уретрата и шийката на матката).

Лечение: антибиотикова терапия.

ХЛАМИДИЯ

Тази болестотворна бактерия причинява възпаление на репродуктивната и отделителната системи. Хламидиалната инфекция може да протече по три различни начина:

- Бактерията се размножава активно, появява се течение и парене при уриниране. Възпалява се маточната шийка при жената и уретрата при мъжа. Тези симптоми се появяват 5 до 12 дни след заразяването, а понякога и значително по-късно.
- Бактерията се размножава, но няма никакви явни симптоми.
- Бактерията се размножава бавно, без външни симптоми. Инфекцията е скрита, но може по всяко време да се активира от други дразнителни.

Ако не се лекува своевременно, при жените хламидиалната инфекция може да доведе до възпаление на яйчниковите тръби, а то от своя страна – до стерилитет или проблеми по време на бременността. При мъжете опасни са възпаленията на простатата и уретрата, които също могат да доведат до стерилитет. Диагнозата се поставя чрез:

1. Директен метод за доказване на причинителя чрез тестване на цервикална натривка, който се провежда в кожно-венерическите диспансери (КВД), дермато-венерологичните, акушеро-гинекологичните кабинети и в клиниките на Българска асоциация по семейно планиране и сексуално здраве (БАСП).

2. Индиректен метод чрез изследване на кръвен серум.

Лечение: антибиотикова терапия.

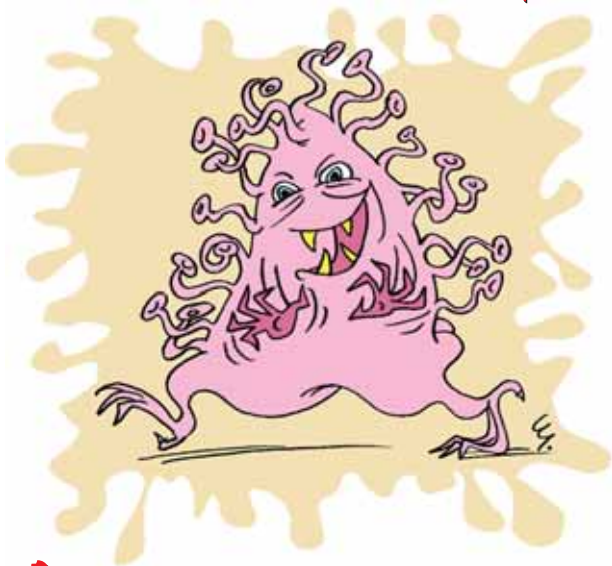
ГЕНИТАЛЕН ХЕРПЕС

Щ е познаете гениталния херпес по малките петънца върху половите органи, придружени от сърбеж и парене. Те постепенно се превръщат в групирани мехурчета, пълни с водниста течност. После се оформя раничка, тя изсъхва и изчезва, без да оставя белег. Появява се 2 до 20 дни след заразяването и зараства след около 3 седмици, но задължително се изследва за сифилис. Възможно е обаче да си в контакт с вируса и да не го развиеш. Диагностика: директно изследване на клиничен материал за наличие на вирус или вирусни антитела. Препоръчително изследване за СПИН.

Лечение: Асусclovir по предписание на лекар специалист.

КОНДИЛОМА

Кондиломите (полови брадавици) се появяват по гениталиите. Обикновено те имат грапава повърхност и растат на гроздове, които могат да бъдат и доста големи. Появява се сърбеж. Брадавиците могат да бъдат и просто набъбвания с цвета на кожата, в този случай се диагностицират доста трудно. Обикновено 2 до 8 месеца след заразяването се появяват и първите кондилومي. Лечението (и на двамата партньори) често се затруднява поради този дълъг инкубационен период. Вирусът причинител е открит при много жени, които имат клетъчни промени на маточната шийка. И тъй като тези промени често водят до ракови заболявания, препоръчително е тези жени по-често да се подлагат на профилактични акушеро-гинекологични прегледи. Диагнозата се поставя чрез клиничен преглед от специалист – външно по клинична картина, цитология, колпоскопия, уретроскопия.

Лечение: механично отстраняване от висококвалифициран и опитен специалист.

БАКТЕРИАЛНА ВАГИНОЗА

Болестотворният микроорганизъм се нарича гарднерела. Заболяването се развива, когато тези бактерии започнат да се размножават по-бързо от нормалното. Появява се сивкаво воднисто течение, което има остър мирис на риба, особено след полов акт, понеже се осъществява химична реакция. При мъжете се среща много рядко, но те са преносители. Диагностика: микробиологичен тест.

Лечение: след консултация със специалист.

ТРИХОМОНИАЗА

Три жените се появява жълто или зеленикаво пенесто течение с неприятна миризма. Може да има и сърбеж, почервяване на срамните устни, усещане за парене при уриниране. При мъжете често липсват каквито и да е симптоми. А иначе обикновено те се появяват от 4 дни до 3 седмици след инфектирането. Диагностика: микроскопско изследване.

Лечение: след консултация със специалист.

КАНДИДОЗА

Бolestотворният микроорганизъм *Candida albicans* се открива в тялото на всеки човек. Размножителният му процес може да излезе извън контрол в различни случаи:

- при бременност;
- наличие на други вирусни заболявания;
- прием на определени антибиотици;
- диабет;
- полов контакт със заразен.

Ще познаеш кандидозата по:

- зачервяване и сърбеж по вулвата, вагината, пениса или ануса;
- белезникаво вагинално течение с неприятна миризма;
- болка при миене или по време на полов акт.

Кандидозата може да се разпространява не само по полов път. Диагнозата се поставя чрез микробиологично изследване.

Лечение: перорална и/или локална терапия с антимикотици за три до седем дни, след консултация със специалист.

СИФИЛИС

Началният стадий на болестта има следните симптоми: раничка върху срамните устни или пениса, която не е болезнена. Уплътняване на ингвиналните лимфни възли. След няколко месеца се появява кожен обрив, който не предизвиква сърбеж. Тези симптоми след време изчезват спонтанно. Нелекуваните случаи може да бъдат фатални – понякога водят до тежки увреждания на сърцето, артериалните съдове, мозъка.

Ако не се лекува своевременно, заболяването се развива и става хронично, може да увреди фактически всички органи и системи на организма. Понякога сифилисът може да протича и като скрита форма, която се открива случайно при профилактично изследване. При нелекувани пациенти симптомите се появяват отново в рамките на 1 или 2 години с много по-голяма острота и лечението е изключително трудно. Диагноза – съобразно клиничната картина: микроскопско търсене на бледа спирохета (микроорганизма, който причинява болестта) и изследване на кръвен серум.

Лечение: пеницилинова терапия в големи дози.

ХЕПАТИТ

Макар че на хепатита не се гледа като на полово предавана инфекция, добре е да знаете, че тази масово разпространена болест се предава и по полов път. Това се отнася дори за хепатит А, който се предава чрез анален или орален контакт и поддържане на ниска лична хигиена (наричат я още “болестта на мръсните ръце”), а за хепатит В и С, при които пътят на предаване е кръвен и полов, заразяването става и чрез вагинален секс. Диагноза – тестове.

Лечение: симптоматично, след консултация със специалист.

Важно! Има комбинирана ваксина срещу хепатит А и В – приема се на три пъти в рамките на 7 месеца и си напълно защитен за цял живот.

СПИН

С ПИН означава Синдром на придобитата имунна недостатъчност. Вирусът на човешката имунна недостатъчност – ХИВ, атакува и унищожава белите кръвни телца, които са от съществена важност за човешката имунна система. Вирусът обезоръжава тялото ти – имунната защита на организма отслабва и ставаш неспособен да се пребориш дори с грипа.

Когато ХИВ заразява клетката, вирусът се слива с генетичния материал на тази клетка и може да остане пасивен дълги години. Повечето хора, заразени с ХИВ, продължават да са здрави и могат да живеят години без симптоми или само с леки неразположения. Те са заразени с ХИВ, без да са болни от СПИН.

След определен период от време, който варира според случая, вирусът се активира и постепенно води до сериозни инфекции и други състояния, които са характерни за СПИН. Независимо че съществуват лечения, които могат да удължат живота, СПИН е смъртоносна болест. Изследванията за намиране на ваксина и лечение продължават. За момента обаче

единственият метод за контрол на болестта е предпазването от заразяване.

– Как може да се заразите?

Пътищата на заразяване са три:

- **полов** (при полов контакт с носител на вируса (анален, вагинален или орален секс), при обмен на телесни течности – еякулат, вагинален секрет или кръв);
- **кръвен** (при преливане на заразена кръв, при досег със заразена кръв върху игли, спринцовки и други инструменти – например инструменти за татуиране или перфориране на уши);
- **вертикален** – от майка на бебе (при заразяване на неродено дете в утробата на заразена му майка, при поемане на заразена кърма).

– Как не може да се заразите?

Не вярвай на митове! Не можеш да се заразиш при ръкостискане, прегръдка, обичаен контакт, разговор с носители на вируса. Не можеш да се заразиш и ако се храните заедно, ако плувате в един и същи басейн, използвате едно и също спално бельо или дрехи. Ухапването от муха или комар също не може да зарази.

– Как да разберете, че сте заразени?

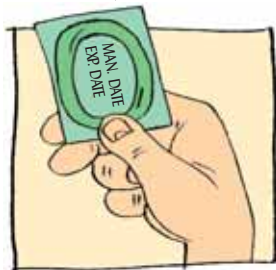
Чрез тест. В София и много градове (виж координатите на гърба на това издание) в страната можете да се тествате и консултирате анонимно и безплатно. Ако резултатът е положителен, се прави втори потвърждаващ тест. Понякога тестът може да е отрицателен, но въпреки това да сте заразени с вируса! Това е началния (прозоречен) период след заразяването, който обикновено трае три месеца. Тестовите са с абсолютно гарантирана анонимност! Използва се специален идентификационен номер (цифров код).

– Как да се предпазите?

Има едно-единствено средство – презерватив. Употребявайте презервативи при абсолютно всеки полов контакт. Не забравяйте също, че рискът от инфекция значително намалява, ако двамата партньори имат сексуална връзка само помежду си.

Внимание! Алкохолът и употребата на наркотици намаляват самоконтрола ни и водят до рисково сексуално поведение.

УПОТРЕБАТА НА ПРЕЗЕРВАТИВ

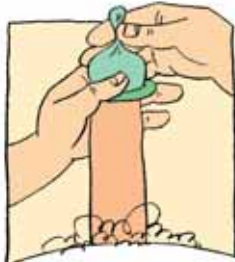
1. Провери докога може да се използва. Пише го на опаковката. Провери и дали в опаковката има налягане.

2. Отвори опаковката с пръсти, като внимаваш да не повредиш презерватива.

3. Сложи го на еректирания penis.

4. Притисни с палеца и показалеца върха на кондома, за да излезе въздухът.

5. С едната ръка придържай върха, а с другата – развий кондома по дължината на penisа докрай.

6. След изпразването свали кондома, докато penisът не е спаднал.

7. Завий кондома здраво и го изхвърли в кошчето за боклук.

ВНИМАНИЕ!

Абсолютно е противопоказно всякакъв вид самолечение на полово предаваните инфекции!

То крие сериозни рискове и може значително да утежни положението ви.

Ако имате някакви съмнения за зараза, не се самоизмъчвайте, забравете свенливостта и потърсете веднага съвета на специалист. Лечение на полово предаваните инфекции не трябва да се започва преди специализирана диагностика.

И още нещо важно – на всяка цена продължете предписаното лечение докрай – дори външните симптоми да изчезнат още в първите дни. В противен случай те могат да се възобновят.

Ако предписаното лечение не дава резултат, отново се консултирайте със специалист – той може да назначи друго. Защото може да имате повече от една инфекция, а всяка от тях се повлиява от различни медикаменти.

Не забравяйте най-важното – ако имате полово предавана инфекция, непременно трябва и партньорът/партньорите да се прегледат, изследват и да им се назначи лечение, за да се избегне така нареченият пинг-понг ефект, при който инфекцията се предава от единия на другия и обратно.

И питайте – задавайте въпроси, информирайте се, за да се предпазвате и да бъдете здрави!

КАБКИС

Кабинети за анонимно и бесплатно консултиране и изследване за ХИВ/СПИН:

СРИОКОЗ – София, ул. „Враня“ 20, ет. 5, стая 502, тел./факс: (02) 833 40 99

СРИОКОЗ – Студентски град – София, кв. „Студентски град“,

ул. „Арсо Пандурски“ 8, ДКЦ 5, ет. 1, стая 15, тел./факс: (02) 862 60 79

Център за сексуално здраве – Сдружение „Здраве без граници“ – София,

Майчин дом, ул. „Здраве“ 2, партер, кабинет 164, тел.: (02) 952 33 99, 952 02 88

Национална Потвърдителна лаборатория по ХИВ –

София, бул. „Столетов“ 44А, тел.: (02) 931 80 71

Здравен център на Българска асоциация

по семейно планиране и сексуално здраве

София, бул. „Дондуков“ 67, тел.: (02) 943 46 77, 943 30 52, 943 37 10

РИОКОЗ Пловдив – Пловдив, ул. „Перущица“ 1,

ет. 1, стая 51, тел./факс: (032) 64 34 36

РИОКОЗ Бургас – Бургас, ул. „Александровска“ 120,

ет. 5, стая 38, тел./факс: (056) 81 62 57

РИОКОЗ Варна – Варна, ул. „Брегалница“ 3, ет. 5,

стая 501, тел./факс: (052) 63 27 78

РИОКОЗ Плевен – Плевен, ул. „Княз Александър Батенберг I“ 7,

ет. 3, кабинет 307, тел./факс: (064) 80 60 67

РИОКОЗ Благоевград – Благоевград,

ул. „Братя Миладинови“ 2, ет. 1, тел./факс: (073) 88 76 90

РИОКОЗ Велико Търново – Велико Търново,

ул. „Никола Габровски“ 23, ет. 5, стая 504, тел./факс: (062) 61 43 30

РИОКОЗ Стара Загора – Стара Загора,

ул. „Стефан Караджа“ 10, ет. 1, тел./факс: (042) 60 41 51

РИОКОЗ Русе – Русе, бул. „Скобелев“ 40А, тел./факс: (082) 82 89 64

КАБКИС Пазарджик – Пазарджик, МБАЛ Пазарджик,

ул. „Болнична“ 15, ет. 4, ст. 38-39, тел./факс: (034) 44 20 81

КАБКИС Перник – Перник, МБАЛ „Рахила Ангелова“ АД,

ул. „Брезник“ 2 – партер, тел./факс: (076) 60 41 11

Илюстрация:
Илиан Чавраков

080013040
Тествай се за ХИВ/СПИН!
Безплатно и анонимно!

КЛОНОВЕ НА БЪЛГАРСКА АСОЦИАЦИЯ ПО СЕМЕЙНО ПЛАНИРАНЕ И СЕКСУАЛНО ЗДРАВЕ В СТРАНАТА:

Бургас – (056) 81 30 35 • Варна – (052) 61 38 00 • Долна Митрополия – (06552) 23 12

Пловдив – (032) 64 44 58 • Русе – (082) 83 40 45 • Стара Загора – (042) 64 70 64

Министерство на здравеопазването
Програма „Превенция и контрол на ХИВ/СПИН“,
финансирана от Глобалния фонд за борба срещу
СПИН, туберкулоза и малария

БЪЛГАРСКА
АСОЦИАЦИЯ
ПО СЕМЕЙНО
ПЛАНИРАНЕ
И СЕКСУАЛНО
ЗДРАВЕ

